

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ ТА
ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*II Всеукраїнської
науково-практичної конференції
викладачів та фахівців-практиків*

ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

та
*XII Всеукраїнської
науково-практичної конференції
курсантів, студентів, аспірантів та
ад'юнктів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Львів – 2022

Голова:	Андрій КУЗИК – проректор з науково-дослідної роботи ЛДУБЖД, доктор сільськогосподарських наук, професор;
Заступники голови:	Олександр АЗЮКОВСЬКИЙ – ректор Національного технічного університету "Дніпровська політехніка" (НТУ «ДП»), кандидат технічних наук, професор. Василь ПОПОВИЧ – начальник навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, доктор технічних наук, професор; Дмитро МАТВИЧУК – головний редактор науково-виробничого журналу «Охорона праці»; Василь ГОЛШНЬКО – завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; Зіновій ЯРЕМКО – завідувач кафедри безпеки життєдіяльності ЛНУ ім. І.Франка, доктор хімічних наук, професор
Члени оргкомітету:	Наталія БОРОДНА – професор кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту, доктор технічних наук, старший науковий співробітник; Орислава ГОРНОСТАЙ – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; Дмитро КОБИЛКІН – голова ради молодих вчених ЛДУБЖД, кандидат технічних наук; Володимир МARIЧ – старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук; Ольга МЕНЬШИКОВА – заступник начальника навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, кандидат фізико-математичних наук, доцент; Олександр МІРУС – завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат хімічних наук, доцент; Олег НАГУРСЬКИЙ – завідувач кафедри цивільної безпеки Національного університету «Львівська політехніка», доктор технічних наук, професор; Оксана СТАНСЛАВЧУК – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; Галина ТЕЛЕГІНА – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат медичних наук, доцент; Інга УРЯДНИКОВА – кандидат технічних наук, доцент Державного університету телекомунікацій та Київського національного університету будівництва і архітектури; Валентина ФЕДОРЧУК-МОРОЗ – завідувач кафедри цивільної безпеки Луцького національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент; Сергій ЧЕБЕРЯЧКО – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; Олена ЯВОРСЬКА – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», кандидат технічних наук, доцент.

**ОРГАНІЗАТОРИ
ТА ВИДАВЦІ**

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Інститут державного управління та наукових досліджень
з цивільного захисту
Львівський національний університет імені Івана Франка
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»
Луцький національний технічний університет
Науково-виробничий журнал «Охорона праці»

**Друк на різнографі
Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
та відповідальний за друк**

Назарій ПЕТРОЛЮК

Микола Фльорко

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

Охорона праці: освіта і практика. Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: 36. наук. праць II Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків та XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2022. – 213 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків «Охорона праці: освіта і практика» та XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

Секція 1. „ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

Перспективи розвитку напрямку “Охорона праці” в сфері освіти.

Інтерактивні методи навчання при викладанні дисциплін за напрямом «Охорона праці».

Формування ризик-орієнтованого мислення у здобувачів освіти та у працівників підприємств системи управління охороною праці.

Оцінка ризиків.

Практичний досвід з охорони праці на підприємствах.

Секція 2. „ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ ”

Стан і перспективи удосконалення системи управління та нагляду за охороною праці і промисловою безпекою.

Профілактика виробничого травматизму.

Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих та екологічних чинників.

Забезпечення безпеки і гігієни праці у підрозділах силових та спеціальних структур.

Новітні інформаційні технології як інструмент підвищення рівня промислової безпеки.

Культура та психологія праці.

© ЛДУ БЖД, 2022

Здано в набір 14.04.2021. Підписано до друку
23.05.2022. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 13,3.

Гарнітура Times New Roman.

Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.

Друк: ЛДУ БЖД

вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилення на збірник обов'язкове.

<i>Снісар О.О., Осетрова Г.О., Кравців Р.В., Петухова О.А.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ПІДГО- ТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПОЖЕЖНОЇ СПРАВИ.....	154
---	-----

НОВІТНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРОМИСЛОВОЇ БЕЗПЕКИ

<i>Павлів В.В., Федорчук-Мороз В.І.</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИКЛАДАННЯ БЕЗПЕКОВИХ ДИСЦИПЛІН У ЗА- КЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	157
---	-----

КУЛЬТУРА ТА ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ

<i>Барчишин Вікторія, Коровай Юлія, Горностай О.Б.</i> ДЕМОГРАФІЧНА КРИЗА В УКРАЇНІ ТА ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ.....	160
<i>Біленко Ярослав, Телегіна Г.В.</i> ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ КВАЛІФІКОВАНОГО ПРОФЕСІОНАЛА В УМОВАХ СУЧАСНОГО ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТ- ВА.....	162
<i>Бундз Т.С., Бардін О.І.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ В ПОДІЄВОМУ ТУРИЗМІ.....	163
<i>Гиряк Богдана, Кім Л. Я</i> БЕЗПЕЧНЕ ПРОВЕДЕННЯ ЕКСТРЕМАЛЬНОГО ТУРИЗМУ.....	166
<i>Горчаківська Н.Й., Іванчук Т.В., Петришин Р.С.</i> БЕЗПЕКА ОБСЛУГОВУВАННЯ ТУРИСТІВ У ГОТЕЛЬНИХ КОМ- ПЛЕКСАХ МАЛИХ МІСТ ЛЬВІВЩИНИ, НА ПРИКЛАДІ ЗОЛОЧЕВА.	169
<i>Грицик Катерина, Волос Ірина, Бардін О.І.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ У ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ КОМПЛЕ- КСАХ ОЧАКІВСЬКОГО РАЙОНУ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	172
<i>Карапейчик Анастасія, Тимошук С.В.,</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ НА ГІРСЬКОЛІЖНИХ КУОРТАХ УК- РАЇНИ.....	175
<i>Коровай Юлія, Барчишин Вікторія, Горностай О.Б.</i> УСПІХИ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЯК ПРИКЛАД ДО НАСЛІДУВАН- НЯ.....	178
<i>Кудряцев Ілля, Муць І.Р.</i> ІНОЗЕМНІ ГОТЕЛЬНІ МЕРЕЖІ, ЩО ПРЕДСТАВЛЕНІ У МІСТІ ЛЬВОВІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЩОДО ЇХ ДІЯЛЬНОС- ТІ.....	180

КУЛЬТУРА ТА ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ

УДК 314.145.82

ДЕМОГРАФІЧНА КРИЗА В УКРАЇНІ ТА ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ

Барчишин Вікторія, Коровай Юлія

*Горностай О.Б., к.т.н., доцент, доцент кафедри промислової безпеки
та охорони праці*

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

За період незалежності України важливим соціальним питанням було і є демографічна ситуація в нашій країні. За останні роки прояви має всебільше демографічна криза (стан демореальності, для якого характерна втрата здатності суспільного організму країни до самовідтворення населення у досягнутій якості й кількості).

Причини зменшення кількості населення є: екологічна криза (наслідки аварії на ЧАЕС); збільшення смертності; причина безпліддя як у жінок, так і у чоловіків; низький соціальний рівень, велика кількість безробітних; нестабільна ситуація з країні сприяє масовій еміграції людей за кордон; велика кількість розлучень; житлово-побутові умови; проте одна із найбільших проблем старіння нації. На сьогоднішній день до цих причин можна віднести ще віднести агресію росії щодо української нації.

Ще однією з основних проблем сучасної України є істотне відставання від розвинутих європейських країн за показником середньої очікуваної тривалості життя. Існує різниця у тривалості життя чоловіків та жінок, яке у нас становить 11, 7 року, а в розвинутих країнах -5 - 6 років.

Смертність чоловіків значно перевищує смертність жінок, що викликає диференціацію очікуваної тривалості їх життя. Цей показник призвів до того, що в Україні жінок старше працездатного віку майже вдвічі більше ніж чоловіків того ж віку [1].

Відомо, що за січень — листопад 2018 року міграційний приріст населення України становив 7889 осіб Міграційний приріст в Україні протягом тривалого часу був додатним (до країни приїжджало більше людей, аніж виїжджало з неї).

Станом на 2018 р. за межами України мешкало від 10 до 15 млн українців та їхніх нащадків, окрім того, в країні офіційно зареєстровано 800 тис. внутрішньо переміщених осіб через збройний конфлікт (станом до 24.02.2022р.).

Крім згаданого на чисельність населення впливають і значні міграційні процеси. Вони спричиняють підвищенню рівня незареєстрованих шлюбів (че-

рез послаблення сімейних зв'язків у наслідок від'їзду одного з одружених на тривалий термін), що негативно позначається на народжуваності. До того ж Україна, відає робочу силу з високоякісними освітніми, кваліфікаційними та активним працездатним населенням.

Теоретично міграційні процеси мали б сприяти підвищенню кваліфікації працівників, однак, працюючи переважно на некваліфікованих роботах, вони втрачають свою кваліфікацію, що в результаті погіршує людський потенціал країни.

Відомо, що в зв'язку із військовими діями тенденція щодо подальшого скорочення загальної чисельності населення за рахунок перевищення показника загальної смертності продовжуватися.

Вікова структура населення залежить від збільшення тривалості життя, рівня народжуваності, процесів міграції, генетичних особливостей популяції. У зв'язку з цим прийнято розрізняти так зване «старіння знизу», яке визначається зменшенням частки дітей унаслідок зниження народжуваності, та постаріння «зверху» – ріст кількості населення в старших вікових групах, оскільки особи віком 20 - 40 років: жінки – емігрували, чоловіки гинуть внаслідок воєнних дій.

Підсумовуючи вищезгадане можна зробити висновок, що прогнозуючи подальший розвиток демографічних процесів України, можна припустити, що буде продовжуватися тенденція щодо подальшого скорочення загальної чисельності населення за рахунок перевищення показника загальної смертності, проти показника народжуваності.

Демографічну кризу можна зрозуміти як кризу трансформацій суспільства, пов'язану з погіршенням кількісних та якісних характеристик населення України (чисельність, кількість померлих і народжених, здоров'я, освіта), а також впливом на її розвиток соціально-психологічних, інтелектуальних, духовних екологічних із урахуванням історичних передумов становлення та розвитку країни.

Отже, вирішення цих проблем сприятиме реалізація таких заходів: підвищення рівня та якості життя населення; нормалізація ситуації на ринку праці, підвищення рівня та якості життя населення; нормалізація ситуації на ринку праці, зокрема зростання рівня трудових доходів і підвищення стабільності зайнятості населення, створення нових робочих місць; поліпшення стану здоров'я населення, а також профілактика та зниження кількості професійних захворювань, стимулювання здорового способу життя; створення сприятливих матеріальних і соціальних умов для народження і виховання дітей.

Список використаних джерел:

1. Демографічна ситуація в Україні. <https://naurok.com.ua/demografichna-situaiya-v-ukra-ni-238115.html>